

دانشگاه تهران

دانشکده حقوق و علوم سیاسی

نمونه‌هایی از

فرمایشات شاهنشاه آریامهر

در مسافرت‌های رسمی خارجی

(۱۳۴۶-۴۷)

بمناسبت تشکیل

نمایشگاه عکس مسافرت‌های رسمی ملوکانه به کشورهای خارج

در دانشکده حقوق و علوم سیاسی

اردیبهشت‌ماه ۱۳۴۸

مسافرت‌های تاریخی شاهنشاه آریامهر

انقلاب سفید ایران منشأ تحولات عمیقی در تمام شئون جامعه ایران گردیده است. انقلاب سفید در روابط خارجی ایران نیز اثرات شگرفی بوجود آورده است. سیاست مستقل ملی ایران برهبری شاهنشاه آریامهر که یکی از نتایج عدیده انقلاب سفید است، در تأمین صلح جهانی و همزیستی و همکاری بین‌المللی نقش مهمی ایفاء میکند.

سیاست مستقل ملی ایران در عین حال که حافظ منافع و مصالح ملی است، از جهت حفظ صلح و استحکام روابط مسالمت‌آمیز بین‌المللی آثار ثمربخش دارد. مسافرت‌های تاریخی شاهنشاه آریامهر بکشورهای خارجی در تأمین هدفهای جهانی انقلاب سفید و شناساندن تحولات و ترقیات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی ایران اهمیت فراوان داشته است. در بسیاری از کشورهای جهان که از نظر سیاسی و اجتماعی روشهای گوناگونی دارند، تجربیات انقلاب سفید ایران با تحسین و برو شده است و بسیاری از این کشورها این تجربیات را سرمشق و نمونه قرار داده‌اند.

شخصیت شهبانوی ایران که در بیشتر مسافرت‌های خارجی شاهنشاه آریاسهر را همراهی می‌فرمایند نیز مورد تکریم و تجلیل جهانیان می‌باشد و مردم جهان شهبانوی ایران را مظهر پیشرفت اجتماعی ایران، مخصوصاً زنان کشور میدانند.

افکار بشر دوستانه شاهنشاه آریاسهر در صحنه روابط بین‌المللی منشأ تحولات فراوانی گردیده است. مدتی پیش بابتکار شاهنشاه ایران فکر مبارزه بایسوادی بصورت یک پیکار جهانی درآمد و سال گذشته نیز باتأسیس لژیون خدمتگزاران بشر، جنبش جهانی تازه‌ای برای خدمت بتمام بشریت بابتکار شاهنشاه آریاسهر بوجود آمد.

فرمایشات ملولانه در مسافرت‌های خارجی که خلاصه‌ای از آنها زینت بخش این صفحات می‌باشد همه مشحون از اندیشه‌های بلند و بدیع معظم‌له در زمینه‌های انقلاب اجتماعی، پیکار بایسوادی، مبارزه تبعیض نژادی، دموکراسی و عدالت اجتماعی، صلح و امنیت بین‌المللی و همزیستی و همکاری مسالمت‌آمیز و نظایر آن می‌باشد.

نقش اجتماعی دانشگاهیان

... ما بتدریج مراکز علمی و دانشگاهی و بتدریج مراکز تجسس علمی و فرهنگی خود را توسعه خواهیم داد ، کافی نیست که فقط سعی بکنیم در کشورمان اصول عدالت اجتماعی برقرار باشد .
کافی نیست که فقط فرض بکنیم نظام پوسیده ارباب ورعیتی را دگرگون کنیم و اصلاحات ارضی انجام دهیم . کافی نیست که فقط کارگر را در مورد سود کارخانجات شریک بکنیم .
کافی نیست که فقط آثار بیعدالتی و عدم تساوی را از بین ببریم .
یک ملت مترقی و پیشرفته امروز باید از لحاظ علمی حتماً هماهنگ پیشرفتهای علمی دنیا بجلو برود .

ما از مدارس ابتدائی شروع میکنیم و بعد بدیورستانها، دانشگاهها و مراکز تجسسی میرسیم ما باید هزارها تن از ایرانیان تحصیلکرده را که حقیقتاً مانند طلاب قدیمی تمام عمر و زندگی و حواس و فکر خودشان را وقف جستجوی علم میکنند باین کار بگماریم . امروزه هزارها

نفر ایرانیهای تحصیل کرده باید در اطاقها - در آزمایشگاهها و در
قسمتهای مختلف صرفاً برای تجسس و صرفاً برای پیش بردن علم
و صنعت کوشش کنند. پس کارما از نوع کارهای عادی یعنی فقط مدرسه
درست کردن و باسواد کردن افراد نیست.

کارما رساندن جامعه ایران بمقام پیشرفته ترین و مترقی ترین جوامع
امروز دنیا است. برای این کار ما احتیاج به حد اکثر افراد تحصیل کرده
داریم افرادی که همه جنبه های تحصیل را در نظر دارند...

از فرمایشات شاهنشاه آریامهر خطاب بدانشجویان ایرانی مقیم ترکیه

۲۸ خرداد ۱۳۴۶

عدالت اجتماعی و دموکراسی سیاسی

... در تمدن فردا عامل معنوی باید بسود بشریت در سراسر جهان بهمان صورتی ترکیب شود که عناصر شیمیائی با یکدیگر در می آمیزند و ترکیبی هم آهنگ بوجود می آورند. امروز هیچ قسمت از اجتماع جهانی نمیتواند بخود اجازه دهد از امتیازات خاصی برخوردار شود که باعث محرومیت قسمت دیگری از اجتماع بشری از آن بشود.

ما در ایران با انقلاب اجتماعی عظیمی بعنوان وسیله پیشرفت خود دست زده ایم. اصول این انقلاب بنحوی قاطع چند سال پیش بوسیله آراء عمومی ملت ایران بتصویب رسید. این اصول از یک سو در کشور ما عدالت اجتماعی برقرار نمود (و بنظر ما بدون عدالت اجتماعی عدالت قضائی نمیتواند مؤثر باشد) و از سوی دیگر تساوی فرصت های اقتصادی

را لازمند دموکراسی سیاسی نمود. این اصول اجتماعی همچنین راهنمای روابط خارجی ما بود ما خواستار همزیستی مسالمت آمیز و همکاری بین‌المللی بوده‌ایم و با احساس سربلندی اعلام‌میداریم که با اجرای این روش گامهای بلندی در راه تأمین رفاه ملت خود برداشته‌ایم . . .

از فرمایشات شاهنشاه آریامهر در جلسه مشترك پارلمان‌مالزی

۱۳۴۶ دیماه ۲۹

همکاری و پیشرفت ملل

... ما امروز احساس میکنیم که پس از یک دوران ستمدجائی-
باردیگر اعضای خانواده بزرگ خویشاوندان و دوستان دیرین خود را
باز یافته ایم و دست در دست یکدیگر در راهی که متضمن آینده سعادت-
بخش همه ما است قدم برمیداریم . ما احساس میکنیم که سرنوشت ما
و شما و همه ملل دیگری که دارای گذشته ای پرافتخار و موارث فرهنگی
و مدنی بسیار غنی هستند ولی تحولات چند قرن اخیر آنها را کم و بیش از
ادامه راه ترقی و تکامل باز داشته است بهم پیوسته است .
برای من احساس این واقعیت مایه خرسندی قلبی است که امروزه
نهضت وسیعی در نزد همه این ملل برای ترقی مادی و معنوی آغاز
شده است و یقین دارم این گفته مرا حمل به تعارف یا مبالغه نخواهید
کرد که ملاحظه هر پیشرفت واقعی در کشور و ملت شما برای ما که
دوستان صمیمی و واقعی شما هستیم بهمان اندازه احساس چنین پیشرفتی
در کشور خود ما دلیلی و امیدبخش است - زیرا در دنیای امروز ما

جوامع مختلف بشری چنان در پرتو پیشرفتهای مادی بخصوص آنچه مربوط به وسایل ارتباطی و نقل اخبار و اطلاعات است بیکدیگر پیوسته اند که دیگر جایی برای اختلاف سطح زندگی مادی و زندگی فرهنگی و معنوی در آن باقی نمانده است، خواه و ناخواه میباید همه افراد جامعه بشری از کلیه جهات مادی و معنوی در سطح یکدیگر قرار گیرند و بیکسان از نعمتهائی که خداوند بدانان ارزانی داشته است و از پیشرفتهائی که به برکت علم و دانش نصیب نوع بشر شده است و میشود بهره مند گردند...

از فرمایشات شاهنشاه آریامهر در مراسم دریافت درجه دکترای افتخاری در دانشگاه کوالالامپور مالزی

۲۸ دیماه ۱۳۴۶

دانشگاه در جهان امروز

... من قویاً اعتقاد دارم که در جهان امروز ما با وجود پیشرفتهای خارق العاده‌ای که در زمینه‌های صنعتی و اقتصادی بدست آمده‌شاید بتوان گفت فرهنگ نقش درجه اول اهمیت را دارد. زیرا پیشرفت مادی اگر توأم با پیشرفت معنوی و فرهنگی نباشد هرگز قادر نخواهد بود خوشبختی جوامع بشری را تأمین کند.

قرن حاضر در تاریخ بشریت سریعترین دوره تکامل را از لحاظ کمی و کیفی طی می‌کند. تمام عواملی که در تمام طول تاریخ پدید آمده وزیر سازی بنای تمدن جامعه بشری را تشکیل میدهد. در طول زمان دستخوش تغییرها و تحولاتی اساسی گشته است - بعبارت دیگر در معادله اجتماعی بشر تمام مقادیر معلوم و مجهول سابق بر هم خورده است و اینک معادله‌ای جدید با مقادیر نو پدید آمده است.

پیروزی‌های صنعتی و علمی به آستانه عصر جدیدی رسیده است. عصری که باید واقعاً به آن نام عصر وحدت جهانی را داد و اگر

درفرضیه جبر پیشرفت حقیقتی باشد در واقع این سیر تکاملی به بهترین شیوه ممکن نمودار این حقیقت است. حال که چنین است این نیزامری اجتناب ناپذیر است که باید پاپای توسعه و پیشرفت وسایل جدید و کوتاه شدن فواصل نهضت و جنبشی نیز برای تحول تکاملی استعدادها و ظرفیت های معنوی و فکری افراد واجتماعات پدیدآورد.

در این جهاد مقدس مؤسسات فرهنگی و آموزشی جهان در صف مقدم قرار دارند بهمین جهت است که من بدانشگاه بعنوان یکک سنگرم مینگرم...

از فرمایشات شاهنشاه آریامهر در مراسم دریافت درجه دکتری افتخاری در دانشگاه بانکولک تایلند

(۴) بهمن ساه ۱۳۴۶

مبارزه با تبعیض نژادی

... روزی که کشور اتیوپی بعنوان یکی از اعضای مؤسس سازمان ملل متحد وارد این سازمان جهانی شد در تمام قاره آفریقا دو یاسه کشور مستقل وجود داشت ولی امروز تعداد کشورهای این قاره به قریب ۵۰ بالغ شده است. آفریقا در آن موقع عملاً هیچ نفوذی در صحنه سیاست جهان نداشت، در حالیکه اکنون آراء ممالک این قاره وزنه بسیار مهمی در سازمان ملل و در سیاست بین المللی است.

در این مدت، قسمت اعظم ملل آفریقائی نه تنها استقلال و حاکمیت یافته اند، بلکه عموماً فعالیت های مثبت و امیدبخشی را در زمینه های مختلف اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی آغاز کرده اند که نوید آینده ای بسیار درخشان را برای این قاره پهناور ثروتمند و تازه نفس می دهد.

یکی از مهمترین مشکلاتی که اکنون بر سر راه آفریقا قرار داد، مسئله تبعیض نژادی است که واقعاً باید آنرا یک ننگ جامعه قرن بیستم شمرد. ما در این مورد همواره چه در کادر سازمان ملل متحد و چه در خارج

از آن، با احساس همدردی عمیقی برای ملل آفریقا، از مبارزه مشروع و حقه این ملل پشتیبانی کرده ایم و اکنون نیز تأیید کامل خود را از هر گونه تلاشی برای مبارزه با تبعیضات نژادی اعلام می‌داریم، و صمیمانه آرزو مند از میان رفتن این وضع غیر عادلانه هستیم که وجدان بشری را عمیقاً آزار می‌دهد.

بدیهی است در راه پیشرفت ملل آفریقا، کشور ما بعنوان یک دوست قدیمی مسلماً از هیچ‌گونه همکاری صمیمانه‌ای که برایش ممکن باشد کوتاهی نخواهد داشت. ما نه تنها در تمام مدتی که از عمر سازمان ملل متحد می‌گذرد، در این سازمان بمنفع مصالح و منافع حقه ملل آفریقائی رأی داده ایم، بلکه در راه همکاری عملی با کشورهای آفریقا آماده ایم...

از فرمایشات شاهنشاه آریامهر در ضیافت اعلیحضرت هایل سلاسی امپراطور اتیوپی

۱۳ خرداد ۱۳۴۷

همزیستی و حفظ صلح

... محرك من بعنوان نماینده مملکت و ملت من از بازدید کشور شما و ایجاد ارتباط شخصی با زعمای و رؤسای دولت شما همیشه این بوده است که ببینم به چه طریق میتوان بهترین راههای همجواری و همسایگی و دوستی و همکاری را پیدا کرد.

البته میشود گفت این امری طبیعی است که دو همسایه سعی کنند فقط با هم زندگی کنند بلکه دوستی و همکاری نیز داشته باشند. ولی در مورد دو مملکت ما به خصوص حسن کار در این است که ما توانسته ایم با وجود راههای مختلف اصل همزیستی و حتی همکاری را تعقیب کنیم و به ثبوت رسانیم که بهترین راه خدمت به صلح و آرامش جهانی در همین خط مشی نهفته است.

محرك ما در اخذ هرگونه تصمیمی چه در امور داخلی و چه در امور خارجی پیروی از سیاستی است که بتواند بهترین منافع ملت ایران را

حفظ کند . البته اصول و ضوابطی هست که ما آنها را همیشه محترم
و مقدس می‌شماریم و آن خدمت به صالح و احترام به منشور ملل متحد است .
سیاست خارجی مستقل ملی ما کاملاً روشن است و بدیهی است که
این سیاست تغییرناپذیر است زیرا هم براساس منافع ملی ما متکی است
و هم با اصول فرهنگی و تمدن ما تطابق دارد .
درباره روابط دو کشور باید بگوییم که خوشبختانه می‌بینم روز
بروز براساس حسن نیت طرفین این روابط توسعه و استحکام بیشتری پیدا
می‌کند . . .

از فرمایشات شاهنشاه آریامهر خطاب به صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی

۲ بهرماه ۱۳۴۷

نزدیکی و همکاری کشورهای اسلامی

... امروز بیش از هر موقعی ملل اسلامی احتیاج به نزدیکی و همفکری و همکاری دارند . تعالیم عالیه اسلامی بقدری با تیزبینی و باپیش بینی نوشته شده است که ما در هر موقعی ، هر زمانی و با هر پیشرفت تمدن جهانی میتوانیم با حفظ دین خود ، خود را با آن تطبیق بدهیم .

در مملکت ایران پیشرفتهائی میشود و تصمیماتی می گیریم که میگویند خیلی تصمیمات دامنهداری در راه پیشرفتهای اجتماعی و پیش بردن زندگی عموم است .

ولی میتوانم بگویم که هیچوقت ایران با این اعمال خود و این تصمیمات باندازه امروز نزدیک به قرآن شریف نبوده است . برای پیشرفت ، برای عظمت برای بالا بردن سطح زندگی و فکر مردم هیچ مراسی و مراسمهای نمیتواند بهتر از اصول اساسی اسلام راهنمای ما باشد .

به بینیم از تفرقه ممالک اسلامی تا بحال چه نتیجه ای گرفته اند؟
اگر تجربه گذشته خوب بوده است که من حرفی ندارم و اما اگر فکر
میکنیم که بر اساس تفرقه بر اساس نفاق، بر اساس تخیلات و یا احیاناً بر اساس
تمایلات خاص نتیجه آن بزبان ممالک مسلمان و بالاخره بزبان اسلام
تمام شده است آیا وقت آن نرسیده است که در رویه خود تجدید نظر بکنیم؟ . .

از فرمایشات شاهنشاه آریامهر در ضیافت اعلی حضرت ملک فیصل پادشاه عربستان سعودی

۱۸ آبانماه ۱۳۴۷

دموکراسی و آزادی مطبوعات

... از اینکه امروز خود را در میان اجتماع روزنامه نگاران می بینم خوشحالم. من بخوبی به متانت - شخصیت و اهمیت مطبوعات هند آگاهی دارم - مطبوعات شما دارای زمینه های قوی است و آثار روزنامه نگاری جدی در مطبوعات شما آشکار است.

ما برای این وسیله رابطه میان دولتها و ملتها - بین دانش تکنولوژی و علم و بین مردم عادی و مردم عالم اهمیت زیادی قائل هستیم و معتقدیم که این وسیله میتواند مردم جهان را بایکدیگر آشنا سازد - اساس مناسبات ملل را مستحکم گرداند و میتواند وسیله تفاهم متقابل و درك سلسله گردد و از آن نتایج درخشان بدست آید و بالاخره باید به اختصار گفته شود که مطبوعات میتواند راه بیان احساسات و افکار را به بشر نمودار سازد - مطبوعات نماینده چیزی است که ما آنرا دموکراسی مینامیم. زیرا بعقیده من دموکراسی بدون مطبوعات واقعی و آزادی

مطبوعات میسر نیست و در عین حال دموکراسی بالجام گسیختگی مطبوعات میسر نمیباشد. لجام گسیختگی مطبوعات دشمن دموکراسی است اما برعکس از یک ژورنالیسم جدی خدمات بزرگی برمیآید.

برای مطبوعات این کشور بزرگ و پیروزی کوششهای آن در تنویر افکار و اشاعه دانش در میان ملت خودتان موفقیت آرزو مینمایم و اطمینان دارم که پرتو افشانیهای مطبوعات شما خیلی دورتر از مرز بوم شما دیده و احساس میشود...

از فرمایشات شاهنشاه آریامهر در کنفرانس مطبوعاتی و رادیوتلوویزیونی دهلی نو

۱۴ دیماه ۱۳۴۷

رشد اقتصادی کشور

تا چند سال پیش درآمد سرانه در ایران یکصد و بیست دلار بود حال آنکه امروز این رقم به دویست و بیست دلار بالغ شده است. قبل از هر چیز باید گفت ما پیروزمندان برنامه های عمرانی را به نتیجه رسانده ایم و همچنین ممکن است استفاده بجا و شایسته از درآمد نفت یکی از دلایل این پیشرفت باشد.

امروزه دیگر درآمدهای نفت به بانکهای خارجی نمیرود، بلکه این درآمد در داخل کشور و برای رفاه مردم و اجرای برنامه های عمرانی مملکت صرف میشود هر چند که مانیز مانند شما بخشی از درآمد خود را صرف مقاصد دفاعی خویش میکنیم.

ما در چهار سال گذشته به بیش از یازده درصد رشد ملی رسیده ایم و اگر دقیق تر بخواهم بگویم این رشد یازده و نیم درصد بوده است در حالیکه افزایش هزینه زندگی هرگز بیش از یک درصد نبوده است.

ما قصد داریم ضمن برنامه پنجساله عمرانی خود که در حدود ده ماه پیش اجرای آن آغاز شده است اساس کار خود را بر روی نه درصد افزایش در سال قرار دهیم و البته کوشش نیز خواهیم کرد که این رقم افزایش یابد ولی حتی اگر به نه درصد افزایش درآمد سرانه نیز برسیم نتیجه خوبی خواهد بود . . .

از فرمایشات شاهنشاه آریامهر در دهلی نو

۱۳۴۷ دیماه ۱۳۰۵